

**College van Gedeputeerde Staten
statenvoorstel**

Datum : 31 oktober 2011
 Afdeling : BEW
 Steller : Gerard Smit
 Registratienummer : 8097A01A

Nummer PS: PS2011RGW06
 Commissie : BEM
 Portefeuillehouder : De Vries

Titel : Bestuursakkoord Water

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit	pag. 5
Toelichting	pag. 7
Bijlage(n): Overzicht beleidsvoornemens Bestuursakkoord Water	pag. 9

1. Brief van 8 juni 2011 van het IPO aan de colleges van GS
2. Bestuursakkoord Water

Aan Provinciale Staten,

Inleiding
Voorgeschiedenis

U hebt op 23 mei 2011 ingestemd met het onderhandelingsakkoord Rijk, IPO, VNG en UvW 2011-2015 (verder: Hoofdlijnenakkoord). In het desbetreffende statenvoorstel is u toegezegd dat ook het deelakkoord Water aan u wordt voorgelegd. Dit deelakkoord bevat ook voornemens betreffende bevoegdheden van u, zoals het voornemen te komen tot integratie van de beleidsplannen voor ruimte, water en milieu.

Op 23 mei 2011 is het Bestuursakkoord Water als onderhandelingsresultaat ondertekend door Rijk, IPO, VNG, UvW en VEWIN. Het IPO heeft het akkoord voorgelegd aan de individuele provincies voor instemming.

Essentie / samenvatting

Voorgesteld wordt in te stemmen met het Bestuursakkoord Water. De doelstelling van het akkoord, zoals omschreven onder het kopje 'Meetbaar / beoogd beleidseffect', wordt onderschreven. Gezien de verschillende belangen van de betrokken partijen is dit akkoord het maximaal haalbare voor de provincies. Het akkoord biedt een goede basis voor de provincies om hun rol op het terrein van de fysieke leefomgeving en water de komende jaren te kunnen vervullen.

Dit akkoord is geheel in lijn met hoofdstuk 6.5 van het Hoofdlijnenakkoord dat de hoofdelementen van het deelakkoord Water bevat en waarmee u hebt ingestemd op 23 mei 2011.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Het Bestuursakkoord Water bevat voornemens om verantwoordelijkheden scherper toe te delen, beleid en uitvoering zoveel mogelijk te scheiden volgens het tweelagenmodel, het aantal plannen te verminderen, interbestuurlijk toezicht te vereenvoudigen en zo efficiënt mogelijk te voldoen aan Europese verplichtingen. Een en ander moet leiden tot minder bestuurlijke drukte en minder kosten.

Financiële consequenties

Deze en de mogelijk afgeleide financiële consequenties zijn op dit moment niet aan te geven. Een groot aantal voornemens behoeft eerst nadere uitwerking.

Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid

De belangrijkste in het Bestuursakkoord Water opgenomen voornemens die voor de provincies van belang zijn, zijn weergegeven in bijlage 1 bij het statenvoorstel. Tevens is in dat overzicht aangegeven welke punten het IPO wel heeft kunnen binnenhalen en welke niet.

Gezien de verschillende belangen van de betrokken partijen wordt het voorliggende akkoord het maximaal haalbare voor de provincies geacht. Het akkoord biedt een goede basis voor de provincies om hun rol op het terrein van de fysieke leefomgeving en water de komende jaren te kunnen vervullen.

Twee voor het IPO zwaarwegende bestuurlijke punten zijn niet gehonoreerd (zie bijlage 1). Dat zijn:

1. Cofinanciering door waterschappen van de verbetering van primaire waterkeringen;
2. Schrappen goedkeuringsbevoegdheid van provincies van beheerprogramma's van waterschappen.

Over de beide punten wordt nog het volgende opgemerkt.

Ad 1

Het IPO heeft zich voortdurend op het standpunt gesteld het principieel onjuist te vinden dat de financiële verantwoordelijkheid van het rijk wordt afgewenteld op de regio (decentrale overheid).

Primaire waterkeringen zijn van nationaal belang. Dat behoeft nationale financiering. Om onevenredige lastenstijging in regio's te voorkomen moet het uitgangspunt zijn solidariteit (dus geen projectbijdrage door een waterschap voor de verbetering van een specifieke kering).

Dit bezwaar is niet gehonoreerd. Het Rijk is het IPO wel in die zin tegemoetgekomen dat in het akkoord expliciet is opgenomen dat uitgangspunt is dat er geen onevenredige verschuiving van de lasten optreedt, met name in gebieden met veel primaire waterkeringen en relatief weinig inwoners (de financiering moet 'Zeeland-proof' zijn) en dat de lokale lasten voor de burger slechts gematigd mogen stijgen conform het gestelde in het geveerakkoord.

Ad 2

Het IPO heeft zich verzet tegen het schrappen van deze goedkeuringsbevoegdheid. Dit was een zwaarwegend punt voor enkele provincies. Het belangrijkste argument is dat de beheerprogramma's de basis zijn voor de jaarlijkse voortgangsrapportages en daarom expliciete instemming aan de 'voorkant' behoeven.

Voor Utrecht is dit punt in het onderhandelingsproces niet zo zwaarwegend geweest. Via regelgeving kun je regelen dat het (ontwerp)beheerprogramma wordt toegezonden aan de provincie. Dat biedt GS de mogelijkheid om in het geval dat het programma niet in overeenstemming is met het provinciaal beleid gebruik te maken van hun aanwijzingsbevoegdheid c.q. bevoegdheid tot schorsing/vernietiging. Inmiddels zijn met de waterschappen goede afspraken gemaakt over de voorgeschreven jaarlijkse rapportage van de waterschappen over de voortgang van de uitvoering van de in het provinciale waterplan vastgelegde doelstellingen. Deze werkwijze is ook zo verwoord in het bestuursakkoord (pag. 15, onderdeel Beheerprogramma's). Door het schrappen van de goedkeuring mis je aan de

‘voorkant’ een formeel moment (stempel dat uitwerking in beheerprogramma akkoord is). In de praktijk zal er niet veel veranderen. De jaarlijkse rapportages betreffende de uitvoering van het waterbeleid blijven. Juist die vormen een belangrijk instrument voor afstemming van de uitvoering van het beleid op het brede terrein van de fysieke leefomgeving, waarvan water een integraal onderdeel uitmaakt.

Voor onder meer het schrappen van de goedkeuringsbevoegdheid is aanpassing van de wetgeving vereist. Vervolgens moet ook de provinciale regelgeving op het terrein van water worden aangepast. Wij zijn voornemens om in dat kader te regelen dat het (ontwerp)beheerprogramma wordt toegezonden aan ons college.

Overwogen oplossingsrichtingen en alternatieven

Zie hiervoor Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid.

Voorgesteld wordt in te stemmen met het Bestuursakkoord Water.

Gedeputeerde Staten,

voorzitter, R.C. Robbertsen

secretaris, H. Goedhart

provincie DE *Utrecht*

Ontwerp-besluit

Besluit van Provinciale Staten van Utrecht van 31-10-2011 tot instemming met het Bestuursakkoord Water

Provinciale Staten van Utrecht in vergadering bijeen;

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 6 september 2011, afdeling BEW, nummer 8097A01A;

Gelet op artikel 143, tweede lid, van de Provinciewet;

Besluiten:

In te stemmen met het Bestuursakkoord Water.

Voorzitter,

Griffier,

provincie *Utrecht*

Toelichting**1. Wettelijke grondslag**

Artikel 143, tweede lid, van de Provinciewet

2. Beoogd effect

Het Bestuursakkoord Water bevat voornemens om verantwoordelijkheden scherper toe te delen, beleid en uitvoering zoveel mogelijk te scheiden volgens het tweelagenmodel, het aantal plannen te verminderen, interbestuurlijk toezicht te vereenvoudigen en zo efficiënt mogelijk te voldoen aan Europese verplichtingen. Een en ander moet leiden tot minder bestuurlijke drukte en minder kosten.

3. Argumenten

Zie pag. 2 en 3 Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid.

4. Kanttekeningen

Zie pag. 2 en 3 Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid.

5. Financiën

De (mogelijk afgeleide) financiële consequenties zijn op dit moment niet aan te geven. Een groot aantal voornemens behoeft eerst nadere uitwerking.

6. Realisatie

Voor de implementatie van een groot aantal voornemens die zijn opgenomen in het bestuursakkoord is aanpassing van wetgeving nodig.

Het IPO is betrokken bij de uitwerking van de acties die voor de provincies van belang zijn.

7. Juridisch

Is aan de orde bij de uitwerking van de beleidsvoornemens in wetgeving.

8. Europa

Er zijn geen Europeesrechtelijke aspecten of risico's.

9. Communicatie

De communicatie heeft eind mei plaatsgevonden na de ondertekening van het akkoord.

Het IPO wordt bericht over uw besluit.

10. Bijlagen

Zie pag. 1

provincie DE *Utrecht*

Bijlage 1

Overzicht beleidsvoornemens Bestuursakkoord Water

Hieronder is aangegeven wat de belangrijkste beleidsvoornemens zijn, welke punten het IPO wel heeft kunnen binnenhalen en welke niet.

De voor de provincies belangrijkste beleidsvoornemens die zijn opgenomen in het bestuursakkoord zijn de volgende. Deze zijn uitgesplitst naar onderwerp.

A. Kaderstelling, plannen en toezicht

1. Rijk en provincies streven naar plannen waarin het beleid op het gebied van water, ruimte en milieu zoveel mogelijk is geïntegreerd (voor 1 november 2011 is dit uitgewerkt). Het Rijk en de provincies stellen geen afzonderlijke waterplannen meer op.
2. De beheerprogramma's van de waterschappen behoeven niet meer de goedkeuring van GS. Voor 1 november 2011 is uitgewerkt wat in die beheerprogramma's moet worden opgenomen.
3. Het Rijk is belast met het toezicht op Rijkswaterstaat en de provincie met het toezicht op de waterschappen. Dus geen dubbel toezicht meer door de Inspectie V&W.
4. De goedkeuring van GS van de kostentoedelingsverordening van waterschappen t.b.v. de watersysteemheffing komt te vervallen.

B. Verantwoordelijkheden

1. De bestrijding van muskus- en beverratten is per 1 januari 2011 opgedragen aan de waterschappen (was taak provincie). De waterschappen dragen de kosten van deze taak.
2. Voor 1 november 2011 is uitgezocht of het doelmatig is verantwoordelijkheden op het terrein van zwemwater te wijzigen.

C. Waterkeringen

1. De financiering van de primaire waterkeringen komt voor 50% te liggen bij de waterschappen (was 100% Rijk).
2. De beoordeling van de veiligheidstoetsing van de primaire waterkeringen door de waterschappen gaat van de provincies naar het Rijk.

D. Institutioneel

1. Voor 1 oktober 2011 is een 'beleidsarm' wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer dat voorziet in indirecte verkiezingen voor waterschapsbesturen. De gemeenteraadsleden treden hierbij op als kiesmannen. De reguliere waterschapsverkiezingen van eind 2012 worden uitgesteld tot na de gemeenteraadsverkiezingen in 2014.
2. Waterschappen en provincies geven samen vorm aan initiatieven voor verdere opschaling.

Inbreng IPO

Enkele onderwerpen die ter discussie stonden zijn uiteindelijk niet in het bestuursakkoord opgenomen. De belangrijkste daarvan zijn:

1. Geen onderzoek voor 1 november 2011 naar een eventuele overdracht naar de waterschappen van de resterende grondwatertaak die nog bij de provincies berust. Dat betreft de vergunningverlening voor 3 categorieën grondwateronttrekkingen (t.b.v. drinkwatervoorziening en koude-warmeopslag en grote industriële onttrekkingen). Wordt meegenomen in de al geplande evaluatie van de Waterwet voor eind 2014.

2. De goedkeuring van dijkverbeteringsplannen blijft bij GS en gaat niet naar het Rijk (past beter bij de rol van de provincie als gebiedsregisseur).

Voor het IPO zwaarwegende bestuurlijke punten die niet zijn gehonoreerd, zijn:

1. Cofinanciering verbetering primaire waterkeringen door de waterschappen (C1). Belangrijkste argument: betreft nationaal belang, dat behoeft nationale en geen regionale financiering.
2. Het vervallen van de goedkeuring van de waterbeheerprogramma's van de waterschappen (A2). Belangrijkste argument: die programma's zijn de basis voor de jaarlijkse voortgangsrapportages en behoeven daarom expliciete instemming aan de 'voorkant' (was zwaarwegend voor enkele provincies).